

Letnik je vsak dan sjetelj razen ponedelja. Narodni meseci I. 22., pol leta I. 36. — L. 6.80 voh. — Posamezne številke v široki 1. 1. 1. (72mm) — smrtice, zabave, poslane, voh. — Mail agent: 20. —

LIJUBJANA

EDINOST

Uredništvo in upravitelstvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-37. Dopolni naj se pošilja izključno uredništvu, oglaš, reklama, in denar pa v upravitelstvu. Rokopis se ne vrača. Nefrancoske pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarna „Edinost“ Poduredništvo v Gorici: ulica Olova 1. 7. I. a. — Telefon 3. 327. Glavni odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

František Palacký

Danes 26. maja je petdesetletnica smrti Františka Palackého. Češki narod slavi v teh dneh s spoštovanjem človeka, ki mu je za časa življenja dajal ime „Oče naroda“. To častno ime je zaslužil Palacký kot zgodovinar in kot politični vodja naroda.

Ni ga bilo v početku XIX. stoletja sposobnejša človeka, ki bi mogel češkemu narodu opisati njegovo prošlost. Palacký je bil potomec najdragocenejših narodnih tradicij, ki so v njegovem pokoljenju samem. Izšel je iz rodbine nekdanjih pristašev Chelčičkega in takozvanih „Českých bratov“ iz vzhodne moravske krajine od Pulneke, kjer je deloval Komenský in od koder so izšli ekulanti (pregnanci), ki so v letu 1722 osnovali v Saški Herrnhut kot obnovljeno bratsko zajednico. Vse študije je Palacký dovršil v Slovaški, v evangelijski sredini in pod učitelji, od katerih sta bila vsaj dva zavedna Slovaki. V Pragi ni bilo take svobodnejše sredine. Ko je František Palacký že prešel mladeniška leta, je začel pisati delo o lepoti in estetiki, ali ga ni dovršil, ker ga je hitro nadladala druga želja ter napolnila njegovo srce: zgodovinarstvo.

Leta 1823. je prišel Palacký v Prago. Ni vedel, ali samo za hip, da zbere material o husitstvu, ali pa da najde trajen poklic. V Pragi je prišel v šolo Josipa Dobrovského. In ko je pokazal nadobudne sposobnosti v manjših zgodovinskih delih, je bil leta 1831 imenovan za historiografa Češkega kraljevstva. Dela zbiranja in preiskovanja na polju zgodovine so zahtevala skoro nadčloveško pridnost. Potovanja po domačih in tujih arhivih so vzela Palackému veliko časa, da je prvi del česke zgodovine izšel še le v letu 1836. Bil je dolg časa — plemstvu, ki je imenovalo Palackého za historiografa — da je česka zgodovina morala iziti na nemškem jeziku kot „Geschichte von Böhmen“. Češki pisati česko zgodovino je bilo možno še le v letu 1843. In tedaj se je pojavil definitivni naslov: „Zgodovina češkega naroda v Češki in Moravski“. Palacký je dovršil svoje delo v kasnih letih in ga je dopisal do l. 1826.

František Palacký je izkopal češko zgodovino iz ruševin kot arheolog. Narod v obče ni poznal svoje prošlosti, še najmanj pa veliko slavo svoje zgodovine husitskih časov. Leta 1820. pa so bili Čehi premagani, tako da so se 3/4 naroda skrile v eno četrti, ki je smela ostati ter se ohraniti samo pod pogojem, da se je ne le odrekla svojih prednikov marveč jih tudi zavrgla. Dovršil svoje zgodovinsko delo je Palacký izrekel velike besede, da bodo njegovo delo — kot prvo na tem polju — spopolnjevali oni, ki pridejo za njim. Ali, kar je izročil in trdil zgodovinsko, tega ne bi mogel nikdo pobijati: „Glavna vsebina in temeljna črta čehomoravske zgodovine je stalno stikanje in spopadanje Slovanstva z Germanstvom in Rimljanstvom toliko v materialnem, kolikor kulturnem smislu.“

Bodočnost je po 50-tih letih potrdila besede Palackého. Kasnejši zgodovinarji so le popravljali zgradbo Palackého, ali glavni stebri in obok so ostali. Drugi zgodovinarji so dopolnili nekatera zgodovinska dejstva Palackého, ker so se našli novi viri. To je naraven proces, ali povsod se kaže genijalna interpretacija Palackého, s katero je znal porabljati vire. Palacký je v svojo zgodovino poučil češki narod, s kakim **nostopkom se je razvijal iz primitivnih početkov do civilizacije, kulture in današnje samostalnosti.** Palacký je ugotovil, kako vlogo je igral češki narod v razvoju človečanstva. Palacký je pokazal svojemu narodu, kako naj napreduje, se izobražuje in postopa po naobrazenem razumu. To filozofijo je sprejel z majhnimi izjemami tudi T. G. Masaryk in njegovi uspehi ležijo pred nami.

Ko je Palacký v letu 1823. došel v Prago, ga je njegov učitelj Dobrovský takoj priporočil grofu Fr. Sternbergu za sestavo rodnika rodbine Sternbergov. Sternberg je imenoval Palackého za svojega bibliotekarja. Kariera Palackého v Pragi je bila nagla, naravnost presenetljiva. S svojim delom o starih čeških zgodovinarjih je opozoril na svoje nenavadne sposobnosti. S svojim uglajenim vedenjem, ki si ga je pridobil v madžarskih plemiških rodbinah, je postal ljubljeneц vseh praških krogov, tudi plemiških. Po 4 letih bivanja v Pragi je postal urednik češkega in nemškega muzejnega časopisa. Češko izdanje je bilo pravi narodni list, ki se mu je v resnici posrečilo, **da privede stare Čeh v novo Evropo.** Nemško izdanje je doseglo, da je veliki nemški pesnik Goethe posredoval l. 1829 ter je v berlinskem znanstvenem listu priobčil Čehom posebno naklonjen in iskren članek.

To je bilo prvo politično delo Palackého. Ko je pa nepričakovano prišlo leto 1848, je bil mladi češki narod iznenađen in nepriljubljen. Od kod naj pride določen program, ko pa ni bilo političnega izkustva, ne politične vzgoje?

Palacký je bil v tistem času literarni vodja naroda, brgal se je vsestransko za naučne potrebe naroda — naravno torej, da mu je pripadlo tudi politično vodstvo. Med vsemi mnenji o programu, ki so se pojavljale, je obveljal program Palackého, ker je bil najstvarnejše obzračjen in ker je stala za njim močna osebnost. Gesla programa: narodna ravnopravnost, edinstvo češkega naroda v Češki, Moravski in Sleziji, ohranitev Avstrije, politična svoboda, konstitucionalizem. Tem geslom je Palacký pridružil idejo humanizma. Tedaj je izrekel Palacký poznano idejo: Če avstrijske države ne bi bilo, bi jo morali ustanoviti v interesu Evrope, pa tudi humanitete. Leta 1848. so Čehi postali vladna stranka in Palacký je bil poklican v avstrijsko ministristvo kot minister prosvete. Kot šibek in neizkušen narod so se Čehi bali zapustiti trdno obal, kar je razumljivo. Po absolutizmu davljeni narod si ni upal biti samostalen.

Revolucijo iz l. 1848. so Čehi izgubili, a Palacký in Havliček sta morala za časa reakcije (1850-1860) prestajati najhujše persekucije. Palacký je bil skupno s svojimi prijatelji na pritisk policije izključen iz muzejnega odbora, Havlička pa je čakalo izgnanstvo v Brixenu.

V času konstitucije je Palacký sestavil nov program v svojih spisih: „Ideja avstrijske države“ 1865. V tem delu je opustil federacijo narodov in želel federacijo dežel, kakor so zgodovinsko nastajale — torej dežele češke krone. Nered se je ločil od nacionalnega programa, ker mu je bilo zgodovinsko državno pravo preveč novo, ko se je že od mladosti oklepal naravnega prava.

Praktično politiko, praktično izvajanje programa Palackého motrimo danes kritično. Leto 1848 je bilo posledica narodne slabosti, kakor že rečeno. Po konstituciji je Palacký soglašal z jako odločno politiko pasivnega odpora. Odhod čeških poslancev iz državnega zbora je končal z neuspehom. Povprej slabost, potem precejnejše moči. Tri leta po smrti Palackého so Čehi že šli na Dunaj. Palacký pa se je ob zatonu življenja odrekal zaupanja in ohranjanja Avstrije. **Verovatno je, da so bili Čehi pred Avstrijo ter da bodo tudi za njo.** In izrazil je strahovito proročstvo Nemcem in Nemčiji: **da pride s časom nad nje grozna Nemeza** — kar se je izpolnilo v svetovni vojni.

Pa naj že kakor si bodi mislimo o programskih spremembah Palackého, veljajo o njem besede Masaryka: „Priznavam s tem veliko zaslugu programu Palackého, ki ne izgubi vodilnega položaja. Jedro in veličina programa Palackého se nahajata v tem, da je formuliran na globokem naziranju humanitarne filozofije, izvirajoče iz celokupnega opazovanja in razumevanja češke zgodovine in našega svetovnega položaja.“

Proračunska razprava v poslanski zbornici

Ustanovitev urada za tečaje pri finančnem ministristvu

RIM, 25. Poslanska zbornica bo nadaljevala jutri svoje delo. Razpravljala bo o proračunu ministristva za narodno gospodarstvo. Ker se je prijavilo več poslancev, da bodo govorili o narodnem gospodarstvu, je verjetno, da se bo razprava zavlekla na več dni. Po odobritvi proračuna ministristva za narodno gospodarstvo bodo poslanci razpravljali o proračunu prometnega ministristva.

Zbornični predsednik je razdelil med poslance zakonski načrt za ustanovitev urada za tečaje pri finančnem ministristvu. Zakonskemu načrtu je priloženo tudi poročilo, ki pojasnjuje razloge za ustanovitev tega važnega urada. Naloga tega urada bo, da štiti domačo valuto na denarnih trgih v notranjosti države in v inozemstvu. Urad za tečaje bo neposredno podrejen glavnemu ravnatelju državnega zaklada in bo sestavljen iz strokovnjakov za finančna in bančna vprašanja.

Seja senata

RIM, 25. Danes se je vršila v senatu razprava o zakonskem načrtu za izvršitev italijansko-nemškega trgovinskega dogovora, ki je bil sklenjen in podpisan v Rimu dne 31. oktobra 1925, in o zakonskem načrtu, ki oprošča šolnine one dijakke, kojih roditelji bivajo v zadrski, kvaternski in v istrski pokrajini, na Goriškem, v Idriji, Postojni, Bolanu, Brixenu, Meranu, Cavalese in v Dalmaciji.

Z ozirom na italijansko-nemški trgovinski dogovor je senator Silvestri pripomnil, da je bil položaj Italije in Nemčije v trenutku sklenitve tega dogovora precej različen od današnjega in da je Italija v dogovoru mnogo več koncedirala kakor Nemčija. Govornik je ugotovil, da preplavljajo danes nemški izdelki Italijo ter je priporočal vladi, da podpre ona industrijska podjetja, ki izdelujejo blago za izvoz.

Senat je odobril oba zakonska načrta. Jutri popoldne se bo vršila javna seja.

Mussolini v Pisi

„Ali gremo nasproti česom veličine“

PISA, 25. Danes ob 9. zjutraj je prišel semkaj iz Genove ministrski predsednik on. Mussolini. Na kolodvoru so ga sprejeli mnogi poslanci in senatorji, župan Ugolini in zastopniki fašizma in fašistovske milice. Mussolini se je takoj odpeljal v stolno cerkev. Pred cerkvemnim vhodom ga je pričakoval nadškof kardinal Maffi s celokupno duhovščino ordinarijata. Po zahvalni pesmi, ki jo je pel kardinal Maffi, je bila odkrita prižnica Ivana Pisanskega.

Ko je Mussolini v spremstvu glavnega tajnika fašistovske stranke on. Turatija in pisanskih poslancev zapustil stolno cerkev, mu je množica priredila živahne manifestacije. Prvi minister je nagovoril manifestante s balkona mestne bolnišnice. Rekel je, da je fašizem prinesel italijanskemu narodu vstajenost, ter da mu kaže pot v lepo bodočnost. Danes se čutijo — tako je nadaljeval Mussolini — vsi Italijani močne. Radi tega so pripravljani na borbo, da se ta moč ohrani oziroma razširi do skrajnih mej.

Danes je vstala prava Italija. In kot taka uživa pri drugih narodih velik ugled. Pisanske črne srjace! Vi čutite, da gremo časom veličine nasproti. Ali ste pripravljani? (Množica je odgovarjala: Da! Da!) Poslavlja se od vas s prepričanjem, da bo naša domovina postala močna, ker mi hočemo tako in ker je fašizem nepremagljiv. (Tem besedam je sledilo dolgo odobravanje množice).

Popoldne je Mussolini obiskal Prato, kjer je otvoril obnovljeno sodnijsko soplejo. Na trgu XX. Settembre je imel daljši govor.

Iz Prata je odpotoval ob 16.10. Prebivalci so ga povsod navdušeno pozdravljali.

Nj. Vel. kraljica v Assisi

PERUGIA, 25. Nj. Vel. kraljica in kraljevske princezine so danes zjutraj prišle v Assisi ter so si v spremstvu župana comm. Fortinija ogledale asiške znamenitosti.

Dva viharja shoda Stjepana Radića

Podrobnosti o poskušnem atentatu v Stari Pazovi - Radićevi nasprotniki motili shod v Somboru

BEOGRAD, 25. (Izv.) Za oba shoda Stjepana Radića, katerih prvi se je vršil v nedeljo v Stari Pazovi, drugi pa v ponedeljek v Somboru, je vladalo v političnih krogih veliko zanimanje. Oba shoda sta bila viharja in burna.

V Stari Pazovi je bil pripravljen atentat na Radića. Zbralo se je na shodu kakih 3000 ljudi, med katerimi je bilo tudi precej političnih nasprotnikov. Ko je Radić začel svoj govor, je policija na stopnišču govorniškega tribuna nenadoma aretirala nekega mladeniča, ki se ji je zdel sumljiv. Imenuje se Slavko Mihčič, organiziran je v „Orjuni“ in prišel je v Stari Pazovo iz Novega Sada, kjer je uslužben kot trgovski pomočnik; star je 25 let, doma pa iz Stolca v Hercegovini. Pri aretirancu so našli polvečino škafličko, neke posebne vrste bombo, ki dosedaj še ni bila preiskana; sumijo, da se v njej nahaja ekrazit, čeprav Mihčič zatrjuje, da je v njej le malo smodnika, ker je hotel St. Radića samo preplašiti ter s tem preprečiti njegovo hujkajoče govore.

Policija je tekmo zborovanja izvršila še več aretacij. Našla je samokrese tudi pri mnogih radićevcih in tudi pri nekem poslancu HSS: Mihčič je bil obsojen na 14 dni policijskega zapora; če se pa ugotovi, da se v bombi nahaja ekrazit, s katerim bi bil St. Radića umoril, bo Mihčič izročen sodišču. Aretacija se je izvršila precej neopaženo, tako da je St. Radić lahko neovirano končal svoj govor.

Hvalil je ministrskega predsednika Uzunovića, ker je seljskega rodu; hvalil je tudi finančnega ministra Perića in prometnega ministra Jovanovića. Rekel je, da so trije ministri plug, ki mora globoko orati, da izpodreže korupciji vse korenine.

Govorila sta nato še Pavle Radić in dr. Pernar, nakar je Stjepan Radić spet povzel besedo in ostro napadal dr. Nikića. Nazval ga je pijavko in rekel, da mora dr. Nikić iz vlade. To je eno glasna zahteva vsega hrvatskega naroda.

Dočim je shod v Stari Pazovi potekel precej mirno, je bil shod v Somboru na binkoštni ponedeljek zelo viharjen; prišlo je do burnih demonstracij proti Stjepanu Radiću. Na velikem trgu se je zbrala velika množica meščanov, ki niso radićevskega prepričanja. Ko se je okoli 11. ure pojavil v avtomobilu Stjepan Radić, so demonstranti pričeli živgati in vpiti proti njemu. Državni podtajnik dr. Pernar, ki je Radića spremljal, je takoj posredoval pri policiji in orožništvu, ki je poskrbelo za osebno varnost načelnika HSS. Policija je demonstrante potisnila v stranske ulice, protestiranje pa ni ponehalo. Na shodu

so govorili Stjepan in Pavle Radić ter dr. Pernar.

Kmalu nato se je na istem trgu vršilo protiradićevsko zborovanje radikalov in samostojnih demokratov. Zborovalci so protestirali proti postopanju državnega podtajnika Pernarja ter so zahtevali, da se vsi aretiranci izpuste na svobodo. Priredili so nato manifestacije za jugoslovensko narodno in državno edinstvo.

Samomor radikalnega prvaka

BEOGRAD, 25. (Izv.) Bivši minister javnih del Jovan Jovanović se je včeraj na podstrešju svojega doma obesil. Vzrok samomora ni znan. J. Jovanović je bil eden najuglednejših beograjskih inženirjev in ugleden radikalni voditelj. Zdi se, da si je končal življenje radi teške bolezni, ki ga je že dalj časa mučila. Imel je 60 let.

Prvikrat je postal minister l. 1906 v Pašićevem kabinetu in do l. 1921 je bil večkrat v vladi. 1922. leta pa se je radi svoje bolezni umaknil iz političnega življenja. Pogreb se je vršil danes.

L kongres jugoslovenskih rezervnih oficirjev

ZAGREB, 25. (Izv.) Tekom binkoštnih praznikov se je v Zagrebu vršil l. redni kongres udruženja rezervnih oficirjev. Udeležilo se ga je nad 7000 oficirjev in srbskih četnikov. V nedeljo se je dopoldne vršil kongres, popoldne pa razne prireditve. V ponedeljek pa se je vršila na Mažuraničevem trgu svečana posvetitev zastave, katero je daroval udruženju kralj Aleksander. Kralja je zastopal Trifunović, ki je imel tudi kratek govor, vlado pa sta zastopala ministri Nikić in Superina. Posvetitvi zastave je prisostvovalo nad 80.000 meščanov, ki so napolnili vse bližnje ulice in ves trg. Vršilo se je nato defiliranje, ki se je sijajno obneslo. Občinstvo je oddelke rezervnih oficirjev in zagrebško posadko navdušeno pozdravljalo.

Nesreča v Kamniških planinah

LIJUBLJANA, 25. (Izv.) Binkoštni izleti v planine so letos zahtevali tri žrtve. V Kamniških planinah so se ponesrečili ljubljanski trgovski pomočnik Rado Zobič in njegova zaročenka Mara Manzinijeva ter bančni uradnik Ljubljanske kreditne banke, Ivo Sterle.

Nesreča se je prigodila na Kokrškem gredlu in sicer v kamninu par minut od koč. Ivan Sterle je zdrknil po kamninu in nato po snežišču kakih 300 metrov globoko in obležal na mestu mrtev. Obležal je približno pol metra od ostalih dveh žrtev, ki sta se ponesrečili par ur prej. Zobič in Manzinijeva sta se podala na planino s svojo družbo; ob grebenu pa je Manzinijeva nenadoma izpodrsnila, tako da je izgubila ravnotežje. V smrtnem strahu se je oklenila svojega zaročenca, izgubil pa je tudi on ravnotežje in oba sta se zakotalila navzdol proti kokrški dolini. Pretresljivi prizor so opazili tudi številni turisti na Kokrškem sedlu. Na pomoč ni mogel nihče, ker so vsi trije ponesrečenci ležali globoko v prepadu. Vest o strašni nesreči je vzbudila v Ljubljani splošno sožalje.

Sokoli zmagali na mednarodnih tekmah v Lionu

LION, 25. (Izv.) Na mednarodnih tekmah, ki so se končale 23. t. m. je prvo mesto pripadlo čehoslovski sokolski vrsti, drugo pa jugoslovanski sokolski vrsti. Sele na tretjem mestu so Francozi. Tekem se je udeležilo 12 držav oziroma narodov. Ljuta borba se je vnela med čehoslovski in jugoslovski prvenstvo; kmalu po otvoritvi se je pokazalo, da sta oba naroda dokazala najboljšje uspehe, kar sta pustila daleč za seboj ostale tekmovalske vrste. Rezultat je bil na svečan način razglašen. Med posamezniki je bilo prvo mesto prisojeno Petru Šumi iz Ljubljane, ki je za letos dobil časten naslov „champion de champion“. Zmagovalcem so priredili prisrčne ovacije, godba pa je zasvirala jugoslovensko državno himno.

Načrti nove poljske vlade

VARŠAVA, 25. Ministrski predsednik Bartl je izjavil novinarjem, da smatra vlado kot svojo poglavitno skrb to, da zagotovi narodni skupščini pri prihodnjih volitvah predsednika republike in pri razpravih sploh popolno svobodo. Vlada bo morala tudi vpoštevati soglasno voljo celokupnega javnega mnjenja, ki zahteva, da se sedanji parlament razpusti in da se nekatere določbe ustave izpremenijo. Po teh izpremembah bi predsednik republike zadobil pravico, da sme razpustiti parlament. Ustava bo izpremenjena na podlagi čl. 125 s strani sedanjih ustavnih oblasti in s strani sejma, ki bo izšel iz novih volitev.

Ker želi vlada odstraniti v najkrajšem času nekatere nedostatke sedanje zakonodaje, bo skušala izposlovati za predsednika republike posebno polnomočje, ki naj bi veljalo za dobo enega leta. Ta polnomočje bi se nanašala na iz-

premembo volilnega zakona in na organizacijo vrhovnih oblasti, vojaških in civilnih, na organizacijo avtonomnih oblasti v občinah, mestih in pokrajinah ter na ukrepe, ki se tičejo finančnih in gospodarske obnove dežele. Polnomočje bosta zadobila predsednik republike in vlada na podlagi posebnega zakona, ki ga bo odobril sejm, kateri bo tudi določil glavne točke omenjenih reform. Tozadevni zakonski načrt vlada že izdeluje in ga bo v ugodnem trenutku predložila sejmu.

Pred popolno kapitulacijo Abd-El-Krima

Rifanski poglavar se sklicuje na velikodušnost Francozov - Odmevi v francoskem tisku - Francoska vlada se ne bo pogajala z Abd-El-Krimom

PARIZ, 25. Vojaške operacije na maroškem bojišču se nadaljujejo; s strani Rifancev ni nikakega odpora. V targujski pokrajini so čete zapolnile mnogo blaga v barakah, skladiščih in šotorih. Abd-El-Krim je pravzaprav že položil orožje. Kakor poročajo iz Feza je rifanski poglavar odposlal dvojce pisem zastopniku francoske vlade v Maroku, guvernerju Steegu. V pisemih pravi, da apelira na velikodušnost francoske vlade. Priznava, da je premagan in da pri svojih ljudeh nima nobene oblasti več.

Listi ne kažejo nikakega presenečenja in pravijo, da je do tega moralo priti, ker so zadnje vojaške operacije proti Rifancem imele popoln uspeh. Tisk ugotavlja, da je glede miru položaj sedaj povsem različen od položaja za časa pogajanj v Udždi. Francoska in španska vlada bosta nastopali skupno. „Petit Parisien“ piše: „Čete bodo morale še nadalje prodirati v notranjost Rifa, dokler Abd-El-Krim ne bo sprejel vse naše pogoje za mir. „Oeuvre“ pravi: „Ne bo prišlo več do druge udžidske konference. Če se Abd-El-Krim sklicuje na velikodušnost Francozov, bo te velikodušnosti tudi deležen, vendar pa mora takoj izročiti ujetnike in nemudoma zapustiti Rif. Ostala vprašanja pa bosta Francija in Španija uredili z zastopniki rodov.“ „Matin“ je neka vplivna oseba izjavila: „Abd-El-Krim za nas ne eksistira več. Rifansko vprašanje treba rešiti v naših prvih vrstah na fronti. Sovražnostni bomo smeli šele tedaj prekiniti, ko se bodo Rifovci popolnoma podvrgli.“

PARIZ, 25. Ker je list „Paris Midi“ objavil davi vest, da bo vlada ob otvoritvi zbornice najbrž podala ostavko, so se novinarji zglasili pri Briand, da poizvedo, kaj da je na tem resničnega. Briand je pa to vest odločno demental. Ko so ga novinarji vprašali, če se bo vlada pogajala z Abd-El-Krimom, je Briand odgovoril: Nikakor ne. Ne vem zakaj naj bi se pogajali z Abd-El-Krimom, ko ne predstavlja več ničesar. On bi rad najbrž pridobil na času, da bi se lahko utaboril v kakem kotu dežele. Pogajati se sedaj bi pomenilo pastvi v zasedo. Pomenilo bi povzročiti nove krvave boje, medtem ko so zadnje operacije na maroškem bojišču potekle skoro brez prelivanja krvi.

Painlevé je izjavil: Položaj je sedaj utrjen in — končano je. Abd-El-Krim je na begu. Kar nam še preostane je politika sprave napram domačim plemenom.

Strašen izbruh ognjenika na Japonskem

Nad tisoč oseb poginilo - Lava, kameenje in voda

TOKIO, 25. Včeraj popoldne je v Hokkaidu nenadoma pričel bruhati ugasli ognjenik Tokaši. Slišati je bilo najprej strašno podzemsko bobnenje in sicer na daljavo kakih 20 milj. Temu bobnenju pa je sledil strašen izbruh lave, kamenja in pepela, ki je zasul kakih 60 hiš v Parlavi, kjer je tudi izginilo v rudniku 120 delavcev, ki so kopali žveplo.

Mesto Miye, ki leži ob vznožju vulkana, so prebivalci zapustili še o pravem času. Lava je poplavila mesto. Železniški promet v okolici ognjenika je prekinjen. List „Ušiniši“ je v posebni izdaji prinesel to strašno vest. List piše, da je izginilo kakih tisoč oseb, kakih dvesto pa je utonilo, ker je v bližini ognjenika bruhnilo iz neke razpoke praveč jezero. Voda je odnesla par sto konj, ki so se takrat nahajali na paši.

Danes bo izrečena razsodba v obravnavi proti madžarskim ponarejevalcem

BUDIMPEŠTA, 25. Po nekaterih kratkih izjavah posameznih obtožencev je bil danes proglašen konec obravnave proti ponarejevalcem francoskih bankovcev. Sodišče bo izreklo razsodbo jutri zvečer ob 18. uri.

Velika železniška nesreča

MÜNCHEN, 25. Dva potniška vlaka, ki sta vozila na progi München-Rosenheim, sta se včeraj trčila pri vzhodni postaji v Münchnu. 24 oseb je bilo ubitih in mnogo ranjenih.

DNEVNE VESTI

Poteštutovski režim
Zakon o poteštutih popravljen

Te dni je objavil uradni list kraljevine nov zakon o poteštutih in uredil poteštutovske oblasti v občinah. To je kr. odlok od 9. maja 1926, št. 237. (Gazz. Uff. od 21. t. m.) Ni pa to morda izvršilni pravilnik k prvotnemu zakonu, s katerim je bil uveden poteštutovski režim, temveč gre za nove določbe, ki spreminjajo važno poglavje v omenjenem temeljnem zakonu o poteštutih, namreč oni njegov del, ki se nanaša na občinsko svetovništvo (Consulta municipale), katera ima stati poteštutu ob strani kot čisto svetovalec brez pravice odločevanja. Ta je vsa v rokah poteštata samega. In sicer vsebuje novi odlok dodatke k čl. 7. zakona, ki se glasi: «Ako ni občinskega sveta, lahko poveri poteštut določene upravne naloge kakemu občinarju, ki ne pada pod določbe čl. 25. in 26. občinskega in pokrajinskega zakona glede neizpolnjenosti in nezdružljivosti. Izberbo takega občinarja mora potrditi prefekt».

Ta določba je pravzaprav v zvezi s čl. 1. osnovnega zakona o poteštutih, ki pravi, da bo stato poteštutu ob strani posebno občinsko svetovništvo le tam kjer bo smatral prefekt to za potrebno in primerno. V onih krajih, ki bi bili brez takega svetovništva, bi poteštut torej sploh ne smel iskati nikake pomoči pri občinskih zadevah, ki so določene v zakonu. Da se odpomore takemu položaju, je bil izdan gori omenjeni dodatek k čl. 7.

Dejstvo, da se je moral zakon o poteštutih spremeniti, se preden se je začel izvajati, nam nudi nov dokaz, kako upravičena je tožba pravnih in političnih pisateljev, da ima moderna zakonodaja le preveč vrzeli neopozornosti in površnosti, da se po vojni nikakor čudo, ako pomislimo, da se po vojni kovači novi zakoni — in to po vseh državah — s tako naglico, da je tudi od idealne se precej oddaljena popolnost že vnaprej izključena.

Po zadnjih vesteh se pripravljajo zopet nova imenovanja poteštutov, in sicer bi bili imenovani povodom obletnice ustave, ki se praznuje dne 6. junija. Ista vest naglašala, da bo z novim imenovanjem ukrepano vse potrebno za splošno izvrševanje zakona o poteštutih. Potemtakem se lahko pričakuje, da bodo to pot imenovani tudi poteštati za Gorisko.

Jeza na borziah

Radi nedavnega odloka, s katerim se prepovedujejo valutne kupčije na vseh borziah razen v Rimu in Milanu, so na ostalih borziah jezini in obenem ljubosumni. Čutiljo se zapostavljene, a posebno borza v Genovu, katera je poslala takoj po objavi odloka vladi protest z zahtevo, naj se dovoljenje za valutne kupčije raztegne tudi na Genovo, ki da je tako važno trgovsko in industrijsko središče, da so tu v igri važni interesi cele države. Ne vemo, kako trden je sklep vlade, da hoče nadzorovati špekulacije in špekulacijo z valutami in devizami, in zato tudi ni mogoče prerokovati, ali bo popustila pred sedanjo jezo na borziah ali ne.

Jugoslovenski časopisi v Ameriki

Veliko je časopisno delovanje in uveljavljanje našega rodu v Zedinjenih državah Severne Amerike. Po podatkih, ki jih je zbral jugoslovenski odsek F. L. I. S. v New Yorku, izhaja v Zedinjenih državah 18 hrvaških, 15 slovenskih in 13 srbskih časopisov — skupaj 46 listov. Slovenci imajo tri dnevnike, Srbi dva in Hrvati enega. En slovenski list izhaja štirikrat na teden, dva hrvaška in en slovenski po trikrat, en slovenski po dvakrat, a enkrat na teden 9 hrvaških, 6 slovenskih in 5 srbskih. Polmesecnikov je 11. Slovenski listi izhajajo večina v Illinoisu. V Chicagu izhaja 7 listov, v New Yorku 3, v Ohio (Cleveland) 4. Od hrvaških listov izhajajo: 2 v Kaliforniji, 6 v Chicagu, 1 v Missouriju, 2 v Michiganu, 3 v Ohio, 1 v Pensilvaniji, 1 v Washingtonu, 1 v Wisconsinu in 2 v Pattsburghu. Od srbskih listov: Kalifornija 1, Illinois 2, Indiana 1, Michigan 1, Ohio 1, Pensilvanija 2, New York 5.

Računa se, da je v Zedinjenih državah okoli 80.000 Srbov, nekaj nad 200.000 Slovencev in do 400.000 Hrvatov. Potemtakem so Srbi v častnarstvu razmeroma mnogo naprednejši nego Slovenci in Hrvati. Srbov je samo 1/5 v primeru s številom Hrvatov, a imajo samo 5 listov manj nego Hrvati. Slovenci so na drugem mestu. Njih je za polovico manj nego Hrvatov, a ti poslednji imajo samo 3 liste več nego Slovenci.

Zanimivo je razmerje med številom dnevnikov in številom pripadnikov posameznih plemen. Pri Srbih pride po en dnevnik na vsake 40.000 ljudi, pri Slovincih na 70.000 in pri Hrvatih na 400 tisoč, kar imajo en sam dnevnik.

Te številke so zelo poučne. Mi v starem svetu — mislimo s tem nas Slovane v Italiji — bi se mogli iz njih marsikaj naučiti. Posebno pa bi nam morali biti naši Amerikanci za zgled, kako je treba ceniti in podpirati časopise, da morejo čim uspešneje in izdatneje izvršiti svojo vzvišeno službo glasnikov hotenja in stremeljenja ljudstva!

Iz Sv. Križa pri Trstu
(Predavanje).

Preteklo soboto je priredilo P. P. «Vesna» predavanje o društvenem delovanju na splošno. Predaval je g. prof. Čermelj, za kar mu bodi izrečena naša javna zahvala. Predavanje je bilo zelo zanimivo, le škoda, da udeležba ni bila taka, kot bi morala biti. Morda je bil kriv del, kateri je bil ravnodušen ob času, ko se je predavanje vršilo. Morda premalo reklame, ker se je zato zvedelo šele v zadnjem času. Bržkone pa je tudi kriva malomarnost od strani članstva samega. Takega predavanja ne sme naš človek prezreti, ker je zanj to življenska potreba. Torej — ko bo spet drugo predavanje, katero nam je g. profesor obljubil, naj nibe ne manjka ter naj vsak pazi, da ne bodo besede predavateljeve bob ob steno.

Obenem pa opozarjamo vse ono članstvo, katero ni še opoznavalo svoje članarine, naj jo čim prej poravnava in to do 1. junija, kajti drugače bomo take člane črtali iz članskega imenika. Toliko na znanje članstvu. — Odbor

Službovanje podporočnikov prvega imenovanja

Vojno ministrstvo je določilo z okrožnico 275 G. M., da se vpokličejo podporočniki in rezervi z odpustnico na vaje in sicer od 1. do 31. julija. Predstaviti se morajo dne 30. junija. Onim, ki dokažejo, da so vpisani na vseučilišču ali kakem drugem podobnem enako vrednem zavodu, in ki zaprosijo za odlog vaje s prošnjo, podprto s potrebnimi listinami, se lahko dovoli nastop vaje en mesec pozneje in se potemtakem morajo predstaviti 31. julija mesto 30. junija. Tozadevne prošnje se morajo naložiti na ministrstvo (Ministero - Direzione Generale Personale Ufficiale) najkasneje do 15. junija. Informacije in pojasnila dobe interesiranci pri vojaških okrožjih (Ufficio Mobilitazione e Reclutamento).

«NOVI ROD».

Izšla je in se razpošila 9. številka letnika 1925/26 z naslednjo vsebino: Marijan Sever: Spoznanje, t. Ivan Cankar: Materino oko, M. M. B., Zaklad pri Sv. Danijelu, Janko Samec: Igra na nebu (pesem), Srečko Kosovel: Otroci s solnčino (pesem), Fran Tratinik: Njegovo drevo, Zver, Janko Samec: Smrt otroka (pesem), Zvonimir Kosem: Medved potepuh, Pastuškin: Jurčkov semenj (pesem), L. N. Tolstoj: Lastnina, Fran Zgur: Pomladna, Karol Sirok: Velik je, Fran Eržen: Veliki prijatelj življenja (III. Voda), Giovanni Pascoli: Kruh, Livingstone: V puščavi, Zena Kotiček, Uganke.

Tudi to številko je ilustriral Milko Bambič. Slikar A. Sirk pa je prispeval zanj sliko z značilno nošo tržaških okoličanov.

Društvene vesti

— M. D. «Prosveta» — Trst. Javljam, da se vrši danes v dvorani DKD ob 20. uri društven sestanke s predavanjem. Prosim točno! — Tajnica.

Šolsko društvo, podružnica pri Sv. Ivanu je radi pičle udeležbe prelozilo občni zbor, ki se je imel vršiti v nedeljo 23. t. m. na soboto 29. t. m. ob 21. uri. Mladina bi morala pokazati, da ima zmisel tudi za takor delovanje, ker nam nič ne pomaga snovati kaj novega, ako bomo zamemarjali že obstoječe ustanove.

Iz tržaškega življenja

Krvav pretep v gostilni.

42-letni strojnik Edvard Gherstettig, stanujoč v ulici Udine se je večeraj okoli 18. ure nahajal s svojo ljubico v gostilni pri «Francu» v isti ulici, kamor je čez nekaj časa vstopil tudi 28-letni težak Guido Chierini, zloglasen in nasilen fant, ki je imel že večkrat opraviti s policijo.

Zdi se, da sta se Chierini in Gherstettigeva ljubica nekaj dobro razumela, pa iz neznanih vzrokov je ženska svoj čas pustila Chieriniju na cedilu in se spetala z Gherstettigom. Radi tega je bil menda Chierini ljubosumen na svojega srečnejšega tekmeča in ljubezni. Nekaj je že moralo biti med njima, kajti kmalu se je med možema, ki sta se ves čas merila s spretnimi in zbadljivimi pogledi, vnelo hudoprerekanje, kateremu je dala povod neka nelaskava opazka Chierinija. Beseda je dala besedo in kmalu sta si tekmeča skočila v lase. Nekaj časa sta se obdelovala le s pestmi, naposled pa je Chierini odločil izid dvoboja v svoj prid s tem, da je Gherstettiga zabodel z nožem v prsa. Na vpitje ranjenca in ženske so prihiteli orožniki, ki so odvedli «zmagovalca» na hladno dočim se je moral Gherstettig zateči v mestno bolnišnico, kjer mu je zdravnik izlečil in obvezal par centimetrov dolga, a ne globoko rano na desni strani prsa. Ako ne nastopijo kakšne komplikacije, bo mož, ki je bil na lastno željo prepuščen domači oskrbi, okrevaj v 10 dneh.

Adam v cerkvi.

Včeraj okoli 10.30 se je odigral v cerkvi sv. Antona Novega prizor, ki je prisoten in razburil vernike, zbrane pri molitvi v hramu božjem.

Približno štiridesetleten mož je začel nenadoma trgati obleko s sebe in kmalu je stal sredi cerkve popolnoma nag, kakor Adam v paradizu. Navzočni ljudje so prišli in skušali pregovoriti moža, da bi se zopet oblekel, a zaman. Mož je začel tako divjati, da so ga navzočni komaj krotili. Na lice mesta poklicani strežniki in rešilne postaje so norca za silo oblekli in ga nato prepeljali v bolnišnico za umobolne pri Sv. Ivanu. Nesrečnik je 45-letni zidar Abel Martin, stanujoč v ulici Pozzo št. 2.

Porotno sodišče

Dramatična prigoda bančnega uradnika Oropan in pretepen sredi mesta.

Včeraj se je pričela razprava proti 23-letnemu mehaniku Henriku Specogna, rojenemu v Altimisu pri Vidmu, bivajočemu v našem mestu, ki se mora zagovarjati radi zločina ropu, izvršenega z orožjem roko nad 22-letnim Alojzijem Grželjem, bančnim uradnikom iz Trsta.

Obtožnica se glasi: Dne 1. maja 1925 okoli 20.30 je bančni uradnik Alojzij Grželj, nameščen pri tukajšnjem bančnem zavodu «Credito Italiano», idoč po trgu Venezia, zapazil skupino mladeničev, ki so pretepali neznanega moža. Ko se je, nič hudega sluteč, ustavil, da bi videl, kaj pravzaprav pomeni tepež, sta nenadoma pristopila k njemu dva mladeniča, od katerih ga je eden nagovoril z besedami: «Glejte, tisti vaš prijatelj je res obstojen.» Ko je Grželj, ki so ga te besede nemalo presenetile, odvrnil, da je čisto sam ter da je na poti proti domu, ga je eden izmed dveh mladeničev udaril s tako silo, s pestjo po obrazu, da mu je izbil naočnike. Predno se je Grželj dobro zavedel, za kaj pravzaprav gre, so prihiteli iz bližnje kavarnе drugi mladeniči in ga začeli kar na lepem pretepali. Uvidevši, da so vsa njegova pojasnjevanja in opravičevanja zaman, se je Grželj spustil v beg, da se tako umakne napadalcem. Toda kmalu nato se je vrnil nazaj proti mestu, kjer so stali

mladeniči, da bi pobral svoje naočnike, ki so obležali tam. Medtem je mladenič, ki je prvi napadel Grželja pobral naočnike ter si jih nataknil na nos, menda z namenom, da bi s tem zabaval tovariše. Grželj ga je naprosil, naj mu vrne naočnike, obenem pa se je hotel legitimirati. Ko je s tem namenom izveleč listino, mu jo je mladenič z naočniki naglo iztrgal in vzel iz nje Grželjevo izkaznico krožka bančnih uradnikov in bankovec za 50 lir; ki ga je nato spravil v žep. Pri tem opravičju je s prodirajočim pogledom motril Grželja, kakor da bi hotel s tem odviniti njegovo pozornost od listnice. Nato je vrnil listino Grželju, ki je pa zahteval, naj mu vrne tudi denar. Toda napadalec se ni zmenil za njegovo upravičeno zahtevo, temveč mu je namesto ukradenega bankovca pomolil pred nos revolver. Grželj je uvidel, da ne opravi nič proti nasilnežu, zato je odšel. Naslednjega dne je pa javil dogodek orožnikom, ki so na podlagi njegovih podatkov kmalu izsledili in aretirali Specogna. Pri soočbi je Grželj takoj spoznal v aretirancu napadaleca, ki ga je okradel in mu grozil z revolverjem. Pri zaslišanju je Specogna sprva vse tajil, končno je pa priznal, da je le prisostvoval pretepanju Grželja. Pozneje je to priznanje zopet zanikal, češ da se tistega dne sploh ni nahajal na trgu Venezia.

Pri razpravi je Specogna vtrajal pri tej trditvi. Izgovarjal se je, da dne 1. maja je delal ves dan. Okoli 19. ure se je podal v sedež fašja, kjer je našel nekatere prijatelje, s katerimi se je podal v bližnji bar. Tam je zvedel, da so komunisti izvedli pri občinskem sežigališču smeti v ulici Istria rdečo zastavo. Z namenom, da bi se s tovariši podal na lice mesta, se je vrnil v sedež fašja in naprosil kapetana Lupetino, da bi mu pomagal pripraviti ekspedicijo. Ker ni dobil dovoljenja odgovora, se je nato podal s tovarišema Marijem Forti k prijatelju Liveraniju, ki mu je dal znesek 50 lir, da bi najel avto. Nato je v kavarni «Specchia» zbral nekatere tovariše in se z njimi odpravil proti Sv. Jakobu, kjer je pa zvedel, da so drugi fašisti že odstranili preključeno rdečo zastavo. Zato se je po ovinkih vrnil v mesto. Ko je dospel s tovariši na trg Venezia, je videl, kako so nekateri pretepali neznanega moža. Pa ker ga zadeva ni brigala, se je podal v restavracijo «Rinascente» v ulici Carducci, kjer je prebil noč.

Ko ga je predsednik opozoril, da so njegove izjave v kričevo nasprotju z izjavami njegovega tovariša Umberta Devetach, ki ga je dne 1. maja nadomestoval pri delu, je Specogna odvrnil, da Devetacha sploh ne pozna. Dalje je predsednik izpodbijal obtožbeno trditev, da bi bil dne 1. maja zvečer govoril v Liveranijem ali kapetanom Lupetino, kar slednja zanikata. Na to pripombo je Specogna odvrnil, da je mogoče, da se je tedaj motil glede imena teh dveh oseb, ker da ni poznal osebno tajnika fašistovske stranke (kap. Lupetino).

Na predsednikovo vprašanje, ali je bil že kdaj kaznovan, je obtoženec odvrnil pritrdilno, da je bil enkrat zaprt radi nedovoljene nošnje orožja. Toda predsednik je prečital kazenski list, iz katerega je razvidno, da je bil Specogna že večkrat kaznovan, in sicer radi raznih zločinov. — Obtoženec je pojasnil, da gre le za politične zločine.

Po zaslišanju obtoženca je predsednik dal zaslišati Grželja, ki je v glavnem potrdil to, kar je navedeno v obtožnici. — Predvsem je poudaril, da je v Specogni takoj spoznal svojega napadaleca; kar se tiče spoznanja ni nikoli omahoval, ker si je pač dobro vtisnil v spomin zunanost mladeniča, ki mu je grozil z revolverjem in ga tepel. Sicer pa je stal napadalec tik pred njim, tako da je dobro razločil poteze njegovega obraza.

Nato so bile zaslišane priče, ki pa v splošnem niso znale dosti povedati o dogodku. Ker je branitelj odv. Robba končno predlagal, naj se zaslišajo še nekatere druge priče, ki večeraj niso bile poklicane k razpravi, je predsednik prekinil obravnavo, ki se bo nadaljevala jutri.

Vesti z Gorškega
Goriške mestne vesti

Goriški izvozni trg dne 23. 24. in 25. maja 1926.

Cene so bile na binkoštno nedeljo sledeče: Črešnje cepjenke (vipavke) od 2.80 do 3.60, črešnje črne od 3.20 do 3.60, črešnje drobne od 1.60 do 1.90, grah od 2.80 do 3.00.

Na binkoštni ponedeljek pa sledeče: črešnje cepjenke (vipavke) od 3.20 do 4.20, črne od 3.60 do 4.20, drobne od 1.90 do 2.20, grah od 2.20 do 2.40, šparglji od 4.20 do 4.60.

Binkoštni torek 25 pa sledeče: Črešnje cepjenke (vipavke) od 2.60 do 3.20, črne od 3.00 do 3.40, drobne od 1.20 do 3.80. — Množine pripeljanih črešenj so bile približno sledeče:

Binkoštno nedeljo okoli 450 kvintalov, ponedeljek 400 kvint., torek 950 kvint. Včeraj v torek 25. t. m. je torej dovoz črešenj dosegel svoj dozdajnji letošnji rekord z 950 kvint. zato so pa tudi cene nekoliko popustile v primeru s prejšnjima dnevnima; pa je cena vendarle bila še ugodna. Občutno sta padle v zadnjih dnevih v cenah grah in šparglji; pa nič čudno, ker se posebno šparglji pridelujejo sedaj že tudi na Ogerskem in v Nemški Avstriji.

PODLISTEK

JULES VERNE: (48)

Skrivnostni otok

Naseljenci so se ustavili, da bi pozajutkovali. Iz vej in suhljadi so zanetili ogenj, a Nab je delil mrzlo meso in nekaj časa Osvego čaja.

Med jedjo so si ogledovali pokrajino. Ta del otoka Lincoln je bil videti popolnoma nerodovit in se je zelo razlikoval od zapadnega dela. Poročevalec je ugotovil, da bi bili brodolomniki dobili zelo neprijeten vtis o otoku, če bi jih bil slučaj vrget na to obrežje.

«Sploh pa mislim, da ne bi bili niti prišli na suho, ker morje je tu globoko in ni ga niti kamna, ki bi nam bil utegnil nuditi kako pribežališče. Pred granitno hišo pa smo našli pečene sipine in otočji, ki nujno veliko večjo možnost rešitve. Tu pa je samo globotina morja.

— Čudno je to, je rekel Gedeon Spillett,

Smrtna kosa

V ponedeljek je umrl v sanatoriju v Bologni Amadeo Bolaffio, viniški trgovec v Gorici. Znan je bil našim okolčanom, posebno Brici in Vipavci so ga dobro poznali. Bil je blaga duša in ostane vsem, ki so ga poznali, v dobrem spominu.

Krmilski izvozni trg

V ponedeljek je umrl v sanatoriju v Borskem izvoznem trgu prve črešnje v seveda mali množini. En sam kupec brez konkurence je seveda držal cene primeroma nizke v primeru z goriškimi trgom.

Borzna poročila.

Valute

Milan, 25. maja.
London 124.90, Pariz 86.12½, Svica 501, Berlin 614, Praga 77.25, Beograd 46, Amsterdam 10.45, Bruselj 85, Madrid 378, New-York 25.80.

Vojnoobčinski obveznice (Trst, 25. maja) 69.50.

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Torre bianca 21, pouk in prevodi v vseh jezikih. (789)

POSESTVO s hišo se prodaja ali da v najem. Pojasnila v Via S. Lazzaro 20, mlekarja na vogalu. 815

UGODNA PRILIKA. Hiša z gostilno, dobro znana, v Komnu, pripravna za letovištarje, vodovod, električna razsvetljava, 20 prostorov, se prodaja s poljem ali brez tega. Posredovalci izključeni. Pisati pod F. G. 250, poštnoizdati Komen. 816

SODARSKI vajenec se sprejme. Via Massimo d'Azeglio 18. 817

DRUŽINSKA kuhinja v sredini, prodajalna jestvin, sadja in mleka, prodajalna manufakturnega blaga, prodajalna oglja 2400. Na prodaj radi bolezn. Luzzatto, gostilna, Raffineria 3. 818

PES, lep, volčje pasme, izvrsten čuvaj, se prodaja po nizki ceni. Na ogled pri Cahariji v Nabrežini 770

SMILAJOD (Trpoški sok), izborna sredstvo proti arteriosklerozi, revmatizmu in težkemu dihanju, uspešno čistilo sredstvo, posebno priporočljivo za osebe, stare nad 50 let se prodaja samo v lekarni Castellonovich, Trst, Via Giuliani 42 (paralelna ulica Via dell'Istria). 774

KREPAK deček, poštenih staršev, s primerno šolsko izobrazbo, ki ima veselje do trgovine, se sprejme v večjo trgovino z raznovrstnim blagom. Zahteva se tudi znanje italijanščine. Ponudbe pod «Krepak deček» na upravnistvo. 797

Danes je umrl v Bologni po dolgi in mučni bolezni

AMADIO BOLAFFIO

v starosti 75. let.

Zena PIA, hčere CLELIA, LINA in OLGA, sin VITTORIO, zeli, snaha in vnuki naznajo potiti to žalostno vest.

Pogreb se bo vršil v četrtek dne 27. t. m. ob 14.30 izpred judovskega svetišča v ulici Ascoli št. 13.

Prosi se, naj bi se ne darovali venci in naj bi se opustili sožaljni obiski.

GORICA, dne 24. maja 1926.

Danes

ZADNJI DAN

v katerem ostane v veljavi

glavni

20% POPUST

NAJ VAM NE ZBEŽI
TA IZREDNA PRILIKA!

Corso Vitt. E. III, 15

Corso Vitt. E. III, 16

ÖHLER

da ima ta razmeroma majlini otok tako različna tla. Navadno se to vidi samo na velikih celinah. Skoraj bi rekel, da obdaja bogati in rodovitni del otoka Lincoln topla vodovja Mehikanskega zaliva, a se verno in južno obrežje da leži ob tečajnem morju.

— Prav imate, dragi Cir, isto sem tudi jaz zapazil. Ta otok se mi zdi po obliki in naravi zelo nenavaden. Podoben je zemljevidnemu vzorcu, ki predstavlja različne slike celine, in prav nič nemogočega ni, da je bil otok nekoč del celine.

— Kaj? Celina sredi Tihega oceana? Je vzklitnik Pencroff.

— Zakaj pa ne? je odgovoril Cir Smith. Vsa ta oceanska otočja, ki jih zemljepisci imenujejo Avstralsko Azijo, so nekoč morda pripadala šestemu delu sveta, ki je bil takoli velik kakor Evropa ali katera druga celina. Meni se zdi celo verjetno, da predstavljajo vsi ti otoki, ki so raztreseni po brezmejnem oceanu, samo najvišje točke pogreznjene celine, ki je nekoč štrlela iz vode.

— In otok Lincoln bi bil del te celine? je vprašal Pencroff.

— To je zelo verjetno, je odgovoril Cir Smith, le na ta način si moremo razlagati različne produktev na otoku.

— In veliko število živali, ki na njem žive, je pristavil Harbert.

— Seveda, sinko, je pritrdil inženir, to bi bil nov dokaz moje domneve. Da je število živali veliko, o tem smo se že prepričali; posebno pomembno pa je dejstvo, da jih je toliko vrst. Iz tega se more sklepati, da je bil otok Lincoln nekoč del obsežne celine, ki se je polagoma pogrezala.

— Potem je mogoče, da se bo nekega dne tudi ostanek te celine v morje pogreznil, in med Ameriko in Azijo ne bo ostalo nič več zemlje? je rekel Pencroff, ki ni bil popolnoma uverjen.

— Zato pa, je odgovoril Cir Smith, bodo nastale nove celine, ki jih že zdaj grade milijarde in milijarde majhnih živali.

— Kdo pa so ti zidarji? je vprašal Pencroff.